

NEWSLETTER DYDAKTYCZNY NA TRUDNE CZASY

UNIwersytetu Medycznego
IM. Karola Marcinkowskiego
W POZNANIU

Szanowni Państwo,

Nasze wirtualne spotkania z „*dydaktyką w nowej odsłonie*” stają się powoli tradycją. Newsletter **Dydaktyczny na trudne czasy**, którego kolejne wydanie mają Państwo przed sobą świadczy o zaangażowaniu całej społeczności akademickiej w realizację zadań związanych z realizacją kształcenia zdalnego. Wygląda na to, że prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zagości u nas na dłużej, już teraz stając się standardem naszej pracy ze studentami, o czym świadczą kolejne przykłady prezentowane w tym numerze:

- **prof. dr hab. Katarzyna Wieczorowska-Tobis** opowie o zajęciach z geriatryi prowadzonych przez Pracownię Geriatryi Katedry i Kliniki Medycyny Paliatywnej,
- **prof. dr hab. Marek Niedziela** przedstawi sposób prowadzenia kształcenia zdalnego z pediatrii w Klinice Endokrynologii i Reumatologii Dziecięcej,
- **prof. dr hab. Andrzej Bręborowicz** zaprezentuje analizę zajęć wspomaganych metodami e-learningowymi w Katedrze i Zakładzie Patofizjologii,
- **prof. dr hab. Maria Borysewicz-Lewicka i dr hab. Karolina Gerreth** pokażą jak prowadzą ćwiczenia kliniczne z zajęć stomatologia dziecięca i profilaktyka stomatologiczna w czasach pandemii koronawirusa,
- **prof. dr hab. Tomasz Kotwicki**, w drugiej części swojego artykułu, przedstawi wnioski z pierwszych dni nauczania na odległość zajęć ortopedia i traumatologia,
- **dr Marek Dąbrowski i mgr Lidia Szlanga** podzielą się swoimi przemyśleniami związanymi z nauczaniem zajęć procedury medyczne w Centrum Symulacji Medycznej w okresie zawieszenia zajęć na uczelni,
- **lek. Piotr Przymuszała** zaprezentuje ciekawe czasopisma naukowe poświęcone edukacji medycznej.

Ponadto w naszej stałej rubryce UWAGI PRAKTYCZNE - przewodnik przygotowany przez **dr Beatę Buraczyńską-Andrzejewską** - *Jak przeprowadzić test online na sOLAT* oraz zaproszenie do skorzystania z próbnego testu na sOLAT. **mgr Piotr Skrabuski** odśpiewa przed nami przydatne funkcje komunikatora TEMS.

*Życząc miłej lektury,
Zachęcam do czytania.*

*Prof. dr hab. Ryszard Marciniak
Prorektor ds. Studenckich i Dydaktycznych*

Prof. dr hab. Katarzyna Wieczorowska-Tobis – czasy epidemii koronawirusa powodują wiele ograniczeń

W wymiarze naszej Uczelni jednym z nich jest brak możliwości prowadzenia zajęć w Centrum Symulacji Medycznej z udziałem pacjenta symulowanego. W związku z tym pracownicy Pracowni Geriatrii Katedry i Kliniki Medycyny Paliatywnej opracowali i wdrożyli model ćwiczeń z geriatrii dla kierunku lekarskiego realizowany w formie internetowej z udziałem starszego pacjenta przygotowanego do udziału w zajęciach.

Na początku zajęć studenci pomagają pacjentowi podłączyć się do komunikatora, co wymaga pokonania szeregu trudności komunikacyjnych oraz tych o charakterze technicznym. Studenci zbierają szczegółowy wywiad z pacjentem, a następnie analizują zgłaszane objawy i pobierane leki. Mają możliwość przedyskutowania przygotowanych przez siebie rekomendacji z nauczycielem, który te zajęcia prowadzi. Nauczyciel podkreśla mocne strony przeprowadzonego wywiadu, ale też omawia obszary wymagające korekty. Z kolei od pacjenta studenci uzyskują informację zwrotną dotyczącą jego odczuć i subiektywnej opinii na temat prowadzonego wywiadu. Taka innowacyjna forma zajęć internetowych jest bardzo dobrze oceniana przez studentów.

W ślad za tymi działaniami podjęto więc wdrażanie podobnego modułu dla studentów kierunku dietetyka Wydziału Medycznego, a także dla zajęć fakultatywnych.

Powyższy przykład doprowadził również do opracowania modyfikacji modelu i wdrożenia zajęć internetowych z udziałem pacjenta dla studentów kierunku terapia zajęciowa WNoZ.

Podkreślić trzeba, że obecnie wielu pacjentów jest chętnych do udziału w zajęciach w związku z koniecznością pozostawania w domu i zagospodarowywania wolnego czasu. W tym sensie podjęcie zajęć w przedstawionym modelu ma podwójnie pozytywne znaczenie – nie tylko dla studentów, ale także dla współpracujących z nimi pacjentów.

Symulacja w czasach kwarantanny – dr Marek Dąbrowski

Sama społeczna kwarantanna sprawiła, iż nasze zajęcia stały się pewną realną symulacją dla nas i dla studentów. Wyzwaniem okazało się poprowadzenie zajęć w sposób zdalny, które wcześniej były w 98% praktyczne, tak by były rzeczywiste i wiarygodne. Praca w programie TEAMS daje mi dużą satysfakcję, choćby dlatego, że mam podgląd studentów oraz możliwość interakcji z nimi czy prowadzenia dyskusji. Narzędzie jest atrakcyjne i daje duże możliwości opanowania wiedzy, ale już mniej możliwości opanowania efektów uczenia się, jakim są umiejętności czy kompetencje społeczne. Zdajemy sobie sprawę z tego, zarówno ja – nauczyciel, jak i moi studenci, jak ważny jest kontakt bezpośredni w trakcie procesu edukacji. Możliwość bieżącej korekty podczas prowadzenia zajęć praktycznych i obserwacja wykonywanej czynności z bliska jest nieocenionym procesem kształcącym przyszłe pokolenia personelu medycznego, zwłaszcza jeśli uczymy rzemiosła pracy medycznej z pacjentem. Jednakże w dobie ograniczeń każde tego typu rozwiązanie wspomagające uczenie się jest rozwiązaniem dobrym i potrzebnym. Nic nie zastąpi pracy klinicznej, jak i pracy praktycznej choćby na symulatorach, ale okazuje się, że realizacja niektórych tematów, których wcześniej nie byłam w stanie wyobrazić sobie jako prowadzonych zdalnie, mogę poprowadzić dla studentów na odległość.

Ważnym ograniczeniem w pracy jest wzajemna wyrozumiałość oraz gra fair play. Pisząc o tym mam na myśli, iż nie chcę mówić do inicjałów wyświetlonych na ekranie mojego monitora w 4 oknach (bo tyłu wyświetlonych widzę), a do studentów, których podgląd mam w tych 4 oknach. Dzięki temu zajęcia stają się prawdziwe i kontakt ze studentem również wiarygodny. Jakość obrazu oraz dźwięku do tej pory podczas moich zajęć była wysoka, a prowadzona dyskusja przebiegała w sposób płynny, bez żadnych zakłóceń.

Wszystkim studentom rozpoczynającym taką przygodę życzę satysfakcji i dobrej zabawy podczas ciężkiej pracy jaką jest edukowanie innych.

Symulacja w czasach kwarantanny – mgr Lidia Szlanga

Mogę śmiało powiedzieć, że jestem osobą, która prawdziwie kocha to miejsce. Kocham centrum symulacji. Kocham je za ludzi tu pracujących, za atmosferę, która tutaj panuje, kocham za możliwości jakie daje CSM, za sposób zajęć, rodzaj dydaktyki, który możemy w nim rozwijać i przekazywać dalej. I rozumiem, że nie każdy musi być tak uczuciowo tolerancyjny i zakochać się w nim tak samo jak ja, pewnie dlatego, że symulacja wcale nie jest prosta. To trudna wybranka, której trzeba poświęcić sporo własnego czasu, czasem dużo więcej niż przewidują widełki godzin spędzonych stricte ze studentami. Symulacja wymaga pewnego rodzaju dojrzałości, wywiera na nas obowiązek przeniesienia się i dostosowania do świata, w którym oprócz niezwykłych możliwości, pojawiają się również ograniczenia.

Przeniesienie zajęć z centrum symulacji na platformę e-learningową początkowo było dla mnie nie do wyobrażenia. Brak bezpośredniego kontaktu ze studentem, brak możliwości wykonywania ćwiczeń, brak sprzętu. Cała magia zajęć praktycznych pękła jak bańka mydlana. Tylko my i nasze miniaturki obrazu na ekranie komputerów. I oczywiście, to nawet w połowie nie spełnia moich oczekiwań, jednak zebrane do tej pory doświadczenie pokazało mi jedną, bardzo ważną rzecz. Zajęcia prowadzone przez wideokonferencję wymagają dojrzałości – naszej jako prowadzących – ale przede wszystkim państwa, jako studentów. Tego rodzaju dojrzałości, bycia fair, pokory i wyrozumiałości, która pozwoli nam, nawet w tych trudnych czasach, pokazać państwu, że medycyna jest naprawdę piękną.

Prof. dr hab. Marek Niedziela – zajęcia zdalne dla studentów kierunku lekarskiego realizowane w Klinice Endokrynologii i Reumatologii Dziecięcej

- Aktualnie w Klinice Endokrynologii i Reumatologii Dziecięcej realizowane są zajęcia dydaktyczne z pediatrii w języku polskim ze studentami wydziału lekarskiego [...]
Dla studentów przygotowano informacje na temat zakresu wymaganej wiedzy oraz udostępniono im /w systemie AKSON/ prezentacje multimedialne /seminaria/ dla poszczególnych lat studiów obejmujące: jedno - reumatologiczne /4 rok/ oraz dwa zagadnienia endokrynologiczne /5 rok/. Te same prezentacje są również wprowadzone w MS Teams tak, aby seminaaria mogły być poprowadzone interaktywnie w tym systemie. Wszyscy asystenci tworzący Zespół dydaktyczny, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne w j. pol. i którzy są zatrudnieni na etacie naukowo-dydaktycznym lub dydaktycznym oraz posiadają adres email na serwerze UMP są wprowadzeni jako nauczyciele w system MS Teams. Seminaaria są także wprowadzone w system sOLAT tak, aby każdy student był zobligowany prześledzić całość poszczególnych prezentacji.
- Przygotowano opisy przypadków /wprowadzono w AKSON, sOLAT i MS Teams/, które były i będą omawiane z asystentami. Ponadto zaplanowano i przeprowadzono interaktywną analizę przypadków w oparciu o MS Teams oraz poprowadzono dyskusję na tematy do przygotowania, które studenci wcześniej otrzymali od asystentów.
- Ułożono również pytania testowe, które będą włączone do testu zaliczeniowego na platformie sOLAT, na zakończenie bloku pediatrycznego.

Nie mam pełnej informacji od studentów, ale przyznać muszę, że asystenci byli mocno zaaferowani nową metodą dydaktyczną i po zajęciach byli bardzo zadowoleni z przebiegu tych zajęć, w tym przygotowania i dyskusji ze studentami.

Korzystając z okazji chciałbym wspomnieć o współpracy z panią Magdaleną Roszak. Zarówno ja, jako osoba wprowadzająca wszystkie nasze dokumenty do systemu AKSON czy Teams oraz mój asystent odp. za IT w zespole - dr Flader, jesteśmy pod wrażeniem pomocy z jej strony w tej trudnej dla nas chwili. To bardzo ważne aby spotkać po drugiej stronie właściwą i serdeczną osobę, którą znamy tylko via nasza korespondencyjna współpraca.

Lek. Piotr Przymuszała prezentuje czasopisma naukowe poświęcone edukacji medycznej

Szeroka oferta czasopism naukowych poświęconych edukacji medycznej może stanowić dla Państwa dodatkową inspirację przy prowadzeniu zajęć dla studentów.

Poniżej umieszczone zostały przykłady kilku najbardziej popularnych czasopism wraz z odnośnikami do ich stron internetowych:

[Medical Teacher](https://www.tandfonline.com/toc/imte20/current) <https://www.tandfonline.com/toc/imte20/current>

Teaching and Learning in Medicine <https://www.tandfonline.com/toc/htlm20/current>

Academic Medicine <https://journals.lww.com/academicmedicine/pages/default.aspx>

[BMC Medical Education](https://bmcmededuc.biomedcentral.com/articles) <https://bmcmededuc.biomedcentral.com/articles>

American Journal of Pharmaceutical Education <https://www.ajpe.org/content/84/2?current-issue=y>

Journal of Surgical Education <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-surgical-education>

Medical Education Online <https://www.tandfonline.com/loi/zmeo20>

European Journal of Dental Education <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/16000579>

Prof. dr hab. Andrzej Bręborowicz - Pandemia coronavirusa wymusiła zmiany w prowadzeniu zajęć dydaktycznych

W Katedrze i Zakładzie Patofizjologii od 8 lat nauczanie jest wspomagane metodami e-learningowymi w oparciu o portal edukacji zdalnej Estudent. Portal umożliwia przedstawianie wykładów i materiałów seminaryjnych z zastosowaniem prezentacji w wersji audio, opisów przypadków klinicznych diskutowanych podczas ćwiczeń oraz *self-testów* pozwalających studentom sprawdzenie swojej wiedzy z danego bloku tematycznego. W ostatnim okresie, gdy nie były możliwe zajęcia dydaktyczne w dotychczas stosowanej formie, poszerzyliśmy zakres materiałów dostępnych dla studentów na portalu Estudent. Studenci, jak poprzednio, mieli możliwość zadawania pytań wykładowcom, dotyczących tematów omawianych podczas zajęć [...]

Cały tekst dostępny [tutaj](#).

Prof. dr hab. Tomasz Kotwicki – przedstawia wnioski z pierwszych dni nauczania na odległość zajęć ortopedia i traumatologia- cz. 2

Obecny sposób prowadzenia zajęć upodabnia je maksymalnie do zwykłego trybu ćwiczeń, co jest atutem. Pomysłowość prowadzących pozwala wykonać niewykonalne: w miejsce zajęć na sali operacyjnej - pokazać nagraną operację z komentarzem na żywo i dyskusją studentów, w miejsce ćwiczeń w poradni ortopedycznej - pokazać typowe przypadki i zaangażować proces diagnostyczny i leczniczy w miejsce udziału w konsylium kliniki z omawianiem przypadków – przekazać transmisję kamerką. Zebrałem relacje o wydłużeniu czasu zajęć o godzinę - na prośbę studentów, zadających wiele dodatkowych pytań, a także o przewadze, w opinii studentów, naszej formuły nad innymi uczelniami.

Te wstępne pozytywne uwagi nie przesłaniają oczywistych słabości e-learningu w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. W ramach Ortopedii stosujemy trzy etapy oceny studentów: wejściówka z anatomii i fizjologii narządu ruchu, wyjściówka z umiejętności badania ortopedycznego i egzamin testowy OLAT. Z powodu rosnącej liczby studentów z żalem zrezygnowaliśmy z ustnego egzaminu końcowego jako uzupełnienia egzaminu pisemnego; mieliśmy bardzo pozytywne doświadczenia. Obserwowany sukces e-learningu skłania do kolejnej refleksji, tym razem nad kształtem programu nauczania w UMP: możliwość zrealizowania prawie całego programu w wersji on-line oznacza po prostu, że jest w nim niewiele treści wymagających bezpośrednich czynności studenta. Jest to dowód na niedobór umiejętności praktycznych w programie. Jesteśmy wprawdzie Uniwersytetem, a nie wyższą szkołą zawodową, ale powinniśmy także uczyć zawodu. Tymczasem wydaje się, że obecnie (przed epidemią) studia lekarskie można ukończyć niemal nie dotykając pacjenta, a otrzymując przy tym wysokie noty na egzaminach uczelnianych i państwowych (LEK). Studenci kierunku lekarskiego wydają się w tym względzie bardziej poszkodowani w zestawieniu ze studentami stomatologii, farmacji, pielęgniarstwa czy fizjoterapii.

Inna sprawa, czy kształcenie praktyczne należy w ogóle organizować w 6-osobowych grupach klinicznych, czy raczej w ramach jednoosobowego stażu w szpitalu w formule towarzyszenia jednego studenta mistrzowi przez większą część dnia, w formie praktyk, dyżurów, także popołudniowych i weekendowych oraz staży w regionie poza szpitalami klinicznymi.

Nie mniej interesująca jest analiza powodzenia e-learningu wśród studentów. Przypuszczalnie może tu grać rolę wiele elementów:

- po pierwsze, ale nie najważniejsze, wygoda pobierania nauki przy pozostawaniu w domu, zaoszczędzenie czasu na dojazd do szpitala. Kilkukrotnie w mojej obserwacji należało przywołać do porządku znikającego z ekranu studenta, który tłumaczył się np. wyjściem do kuchni po herbatę. Bywało, że uczestniczący w zajęciach występowali w swobodnych strojach („teraz odpowiada pani w piżamce w nosorożce”). Kultura współpracy przez internet chyba dopiero się tworzy, zatem dbajmy, aby nie odbiegała od dobrych wzorów kultury ogólnej,
- po drugie, student może obłóżyć się książkami, a w smartfonie sprawdzać odpowiedzi na zadawane pytania. Tak zapewne dzieje się w sytuacji, gdy na zadane pytanie wzrok studenta wędruje poza kamerę, czemu towarzyszy charakterystyczny stukot klawiatury. Mamy do czynienia z pokoleniem, które nie memoryzuje treści, lecz zna drogi dostępu do treści. Tym bardziej informacje wymagające zapamiętania należy stosownie selekcjonować. Jako nauczyciele akademicy nie zawsze pamiętamy, że wykładniczy przyrost wiedzy medycznej w praktyce wyklucza „wykucie na blachę” materiału, co było możliwe pokolenie wstecz,
- po trzecie, forma nauki „przez laptopa” jest kompatybilna z formą egzekwowania wiedzy poprzez rozwiązywanie testów OLAT, LEK i podobnych, do czego studenci przywykli,
- po czwarte, studenci zgłaszają, że forma on-line umożliwia większe skupienie na zajęciach oraz lepszy (bardziej dostępny) kontakt z prowadzącym (sic!). Wskazują też na możliwość uczestniczenia w zajęciach mimo choroby oraz dostępność materiałów dydaktycznych przez AKSON.

Są też zapewne przyczyny głębsze - cechy pokoleniowe, zarysowane w rocznikach studiujących, rozwinięte wśród dzieci szkolnych, które dotrą za kilka lat na uczelnie. Mamy do czynienia z pokoleniem cyfrowym, ludzi czujących się lepiej w rzeczywistości wirtualnej niż realnej. Zaczynając od szkoły podstawowej, stopniowo osoby te odłączają się od świata realnego w procesie pozyskiwania o nim wiedzy. Na pytanie o pogodę nie wyjrzą przez okno tylko zerkną na tablet. Na szkolnych przerwach nie rozmawiają ze sobą lecz twitują. Komfort osiągają w sieci, a dyskomfort siedząc wśród rówieśników. W takim ujęciu lekcja w klasie jest dla nich opresyjną formą utrudniającą koncentrację - w przeciwieństwie do animacji w smartfonie, której treść przyswoją w mgnieniu oka. Wzór narysowany kredą na tablicy jest nudny ale ten sam animowany w komórce - chwytą.

Nie wiadomo, na ile mocno dziecięce doświadczenia mogą przetrwać w umysłach młodych dorosłych ludzi, świadomych, po co idą na studia medyczne. Ale należy dopuszczać, że być może nasze dotychczas stosowane sposoby przekazywania wiedzy i umiejętności, zakładające wyższość bezpośredniego kontaktu twarzą w twarz - są dla nich nie tylko niekomfortowe ale mniej efektywne niż pobieranie wiedzy z ekranu smartfona. Z punktu widzenia osiągania efektów kształcenia e-learning może się paradoksalnie okazać skuteczniejszy niż sposób klasyczny. Formuła z założenia zastępcza może stać się formułą bazową.

Na dziś jest to bardzo odległe od naszego pojmowania kształcenia medyków. Jest to niezwykle odległe od naszego rozumienia roli fizycznej obecności w układzie lekarz-pacjent. Poświęcając choremu swój czas, uwagę i empatię w formule bezpośredniej obecności mamy poczucie, że oferujemy mu to, co mamy najwartościowszego. Co jednak, gdy w przyszłości okaże się, że cyfrowe pokolenie pacjentów będzie wołało nie realny lecz zdalny kontakt z medykiem, okraszony emot-ikonkami? Te uwagi prowadzą jednak zbyt daleko poza bieżący temat kształcenia on-line.

Podsumowując, wydaje się, że w ramach naszej wspólnoty akademickiej moglibyśmy w najbliższych tygodniach i miesiącach:

- zbierać obserwacje poszczególnych katedr/pracowników/studentów,
- ułatwić wymianę doświadczeń między jednostkami (narady/konferencje on-line),
- prowadzić dyskusję nad docelowym zakresem wykorzystania e-learningu,
- ustalić dla poszczególnych przedmiotów proporcję między e-learningiem, a kształceniem wymagającym osobistej obecności studentów,
- przyspieszyć obieg informacji pozyskiwanych z ankiet od studentów,
- przygotować szkolenia dla pracowników Uczelni w zakresie technik i form edukacji na odległość,
- opracować optymalne formy zaliczania zajęć prowadzonych on-line, a zwłaszcza egzaminów, gdyby warunki w kraju nie pozwalały na powrót do egzaminów w salach na ul. Parkowej.

Pozytywny odbiór początkowych tygodni e-learningu wywołuje we mnie zaskoczenie na granicy stuporu. Tym bardziej zdecydowałem się na podzielenie pierwszymi, zapewne powierzchownymi impresjami. Zdaję sobie sprawę, że wygłosiłem kilka kontrowersyjnych tez. Na tym polega, w moim mniemaniu, uniwersytecka debata. Kilka tygodni temu tezy te uznałbym za zbyt daleko idące. Tempo zdarzeń wokół nas uzasadnia prowadzenie dyskusji nad zjawiskiem *in statu nascendi*, do czego serdecznie zachęcam.

Tomasz Kotwicki

PS. Dziękuję za materiał do artykułu P.T. Kolegom: doc. Tomasz Trzeciak, prof. Maciej Głowacki, dr Milud Shadi, dr Marek Tomaszewski, dr Maciej Idzior

Cały tekst znajduje się [tutaj](#).

Prof. dr hab. Maria Borysewicz-Lewicka i dr hab. Karolina Gerreth - Ćwiczenia kliniczne z przedmiotu Stomatologia dziecięca i profilaktyka stomatologiczna w czasach pandemii koronawirusa

W Katedrze Stomatologii Dziecięcej niezwłocznie po wejściu w życie zarządzeń wydanych przez JM Rektora UMP oraz Dziekana Wydziału Medycznego stworzono regulamin zajęć dydaktycznych, dostosowując dotąd obowiązujący do warunków epidemii. Wprowadzono nauczanie zdalne studentów przy wykorzystaniu aplikacji Microsoft Teams, proponując zamianę pacjenta realnego na wirtualnego. Przygotowano szerokie opisy niejednokrotnie skomplikowanych przypadków dla studentów piątego roku, nauczanych w ramach kształcenia w języku angielskim. Zadaniem kursantów było zaplanowanie działań profilaktyczno-leczniczych u pacjentów w wieku rozwojowym, obliczenia wskaźników wykorzystywanych w stomatologii, przygotowanie prezentacji poglądowej na temat związany z problemami stomatologicznymi w przypadku występowania chorób ogólnoustrojowych bądź trudnościami w komunikacji z pacjentem, wraz z alternatywnymi metodami postępowania. Część graficzna związana z zagadnieniami stomatologicznymi opracowywana była z wykorzystaniem aplikacji Paint. Forma spotkała się z pozytywną akceptacją studentów, a jej elementy zostały wprowadzone wśród nauczycieli z Katedry i są wykorzystywane w zależności od potrzeb podczas kształcenia studentów. Obecnie wszyscy nauczyciele z obu Jednostek Katedry aktywnie włączają się w zaproponowane działania dydaktyczne konsultując się wzajemnie i trenując treści przy pomocy aplikacji Microsoft Teams. Dla każdej z grup studenckich został założony osobny zespół, przy pomocy którego nauczyciele łączą się codziennie ze studentami z danej grupy i omawiają przypadki kliniczne, także z wykorzystaniem materiałów ze zbiorów własnych. W ten sposób prowadzone są również fakultety dla studentów, także anglojęzycznych oraz spotkania Studenckiego Koła Naukowego.

Aktualnie pierwsze cykle zajęć, zarówno anglo- jak i polskojęzycznych, zostały zakończone. Przystępujemy do kolejnych bloków ćwiczeniowych zgodnie z planem. Dołożyliśmy wszelkich starań żeby maksymalnie zbliżyć proponowaną formułę przekazywania i weryfikowania wiedzy ze stomatologii dziecięcej do warunków istniejących w przypadku nauczania klinicznego. Zdajemy sobie jednak sprawę, że w pełni nie zastępuje to możliwości występujących w przypadku ćwiczeń z realnym pacjentem. Mimo ograniczeń wynikających z zastosowanej metody nauczania należy docenić, iż studenci mieli niezwykłą okazję do zapoznania się także z postępowaniem stomatologicznym w warunkach klęski żywiołowej, jaką jest pandemia koronawirusa [...].

Uwagi praktyczne

- dr Beata Buraczyńska – Andrzejewska (CITK) przedstawia przewodnik [Jak przeprowadzić test online na sOlat](#). Ponadto, w celu zapoznania Nauczycieli Akademickich z dostępnymi w systemie OLAT pytaniami testowymi przygotowaliśmy test próbny, który obrazuje rodzaje pytań oraz sposoby ich rozwiązywania. Mamy nadzieję, że ułatwi on Państwu przygotowanie własnych testów i dobrane odpowiednich rodzajów pytań do Państwa indywidualnych potrzeb.

Test ten jest dostępny również dla Studentów w celach szkoleniowych.

dostęp do testu:

**WISUS-Systemy → pOLAT → Courses → Przykłady zastosowania nowych rodzajów pytań w teście
→ Nowe rodzaje pytań → Start**

Kurs zawiera również instrukcję wprowadzania różnych rodzajów pytań. (plik pdf - do pobrania w kursie).

- mgr Piotr Skrabuski (Dział Informatyki) – zachęca do skorzystania z instrukcji zamieszczonej w **WISUSie w zakładce KSZTAŁCENIE → NAUCZANIE ZDALNE** - [Teams - przydatne funkcje podczas spotkania](#)

**Zapraszamy do zadawania pytań, dzielenia się opiniami lub wątpliwościami.
Czekamy na Państwa propozycje pod niżej podanymi adresami mailowymi**

* zastrzegamy sobie prawo do ewentualnego skracania i redagowania przesyłanych materiałów

NEWSLETTER DYDAKTYCZNY UMP

Dział Spraw Studenckich i Dydaktycznych
das@ump.edu.pl

Katedra i Zakład Edukacji Medycznej
kizem@ump.edu.pl